مەركەز يېڭى تىپتىكى تاجسمان ۋىروسلۇق ئۆپكە يالىقۇغا يۇقۇمىغا تاقابىل تۇرۇش خىزمىتى رەھبەرلىك گۇرۇپپىسى «نۆۋەتتىكى ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىش خىزمىتى كۆرسەتمىسى»نى پىسىپ تارقاتتى

(بېشى 1 ـ بەتتە)

«بىر تاياقتا ھەيدىمەسلىك»، يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرى تەمىناتى، يېزا ئىگىلىك ماشىنىلىرى مەشغۇلاتى، دېھقانلارنىڭ ئېتىزغا چىقىشى قاتارلىقلاردىكى توسۇق نۇقتىلارنى راۋانلاشتۇرۇش كېرەك. خەۋې ـ خەتەر تۆۋەن رايونلار «سىرتتىن كىرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش» تاكتىكىسىنى يولغا قويۇپ، يېزا ئىگىلىك ئىشلەپچىقىرىش تەرتىبىنى ئىمكانقەدەر تېز، ئۈمۈمىيۈزلۈك ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، ئوغۇتلاش، دورا چېچىش، مايسا يېتىشتۈرۈش قاتارلىق دېھقانچىلىق ئىشلىرى پائالىيىتىنىڭ نورمال قانات يايدۇرۇلۇشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك. خەۋې ـ خەتەر ئوتتۇرا ھال رايونلار زۆرۈر بولغان ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەش تەدبىرلىرىنى قوللىنىش بىلەن بىللە، ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىش تەرتىبىنى ئىمكانقەدەر تېز، تەرتىپلىك ئەسلىگە كەلتۈرۈشى كېرەك. خەۋې ـ خەتەر يۇقىرى رايونلار زېھىننى داۋاملىق مەركەزلەشتۈرۈپ يۇقۇمنىڭ ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەش خىزمىتىنى ياخشى تۇتۇش بىلەن بىللە، يۇقۇم ۋەزىيىتىگە ئاساسەن ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىشنى تەدرىجىي ئەسلىگە كەلتۈرۈپ، دېھقانلارنى مۇۋاپىق ۋاقىتتا ئېتىزغا چىقىش، ئۇچراشماي مەشغۇلات قىلىشقا تەشكىللەشى كېرەك. خۇبېيمۇ ئەمەلىي ئەھۋالىغا ئاساسەن ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەشنى ياخشى ئىشلەش ئالدىنقى شەرتىدە دېھقانلارنى ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىشنى قانات يايدۇرۇشقا تەشكىللىشى كېرەك. ئۇچىنچىدىن، ئەتىيازلىق باشقۇرۇش، ئەتىيازلىق تېرىلغۇنى رايونغا ئايرىپ ئۆز مەزگىلىدە ياخشى تۇتۇش كېرەك. جەنۇبتىكى چىلگە شال ئىشلەپچىقىرىش رايونلىرى دېھقانلارنىڭ ئۇۋىقىنى ھۆۋاپىق پەيتتە چىلىشى، ئۇرۇق سېلىپ مايسا يېتىشتۈرۈشگە يېتەكچىلىك قىلىپ، مەركەزلىك مايسا يېتىشتۈرۈشنى زور كۈچ بىلەن كېڭەيتىپ، ئۇرۇقنىڭ ھۆۋاپىق تېرىش مەزگىلىدە تېرىلىشىغا ھەقىقىي كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك. يازلىق ئاشلىق ئىشلەپچىقىرىدىغان ئاساسلىق رايونلار بۇغداي ئېتىزلىرىنى باشقۇرۇشنى ياخشى ئىشلەپ، مايسىغا قاراپ تەدبىر قوللىنىپ، ئاجىزلارنى ئىلگىرى سۈرۈش، كۆچلۈكلەرنى تىزگىنلەش قاتارلىق تەدبىرلەرنى ئەمەلىيلەشتۈرۈشى كېرەك. چاڭجياڭ دەريىاسى ئېقىن رايونىدىكى ئارا شال ئىشلەپچىقىرىش رايونلىرى مايسا يېتىشتۈرۈش تەييارلىقىنى ياخشى ئىشلەپ، ئېگىز يېرىنى مۇۋاپىق ئورۇنلاشتۇرۇپ، مۇۋاپىق پەيتتە ئۇرۇق سېلىپ مايسا يېتىشتۈرۈشى كېرەك. شەرقىي شىمال، غەربىي شىمال رايونلىرى ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ۋە تېرىلغۇ تەييارلىقىنى ياخشى قىلىپ، يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرىنى ۋاقىتدا تۆۋەنگە چۈشۈرۈپ، ماشىنىلارنى تەكشۈرۈپ رېمونت قىلىپ ۋە تەڭشەپ، مۇۋاپىق پەيتتە ئەتىيازلىق يەر تۈزلەش، ئەتىيازلىق يوپۇق يېپىشنى قانات يايدۇرۇشى كېرەك. ھەرقايسى جايلار ئەتىيازلىق سۈغىرىشقا ئىشلىتىلىدىغان سۈنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۈغىرىش، سۇ چېقىرىش ئەسلىھەلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈشنى تېزلىتىپ، ئەتىيازلىق سۈغىرىشقا ئىشلىتىلىدىغان سۈغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك. ئېغىر، چوڭ كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ ـ تىزگىنلەپ، بۇغداينىڭ يوللۇق دات كېسىلى ۋە قىزىل پاختىلىشىش كېسىلىنى كۆزىتىش ـ تەكشۈرۈش، ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەشنى كۈچەيتىش، بولۇپمۇ، ئوتلاقتىكى ئاچ تۈن پەرۋانىسىنى رايونغا ئايرىپ ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەشنى ياخشى ئىشلەش كېرەك. ئىجادىي ئۇسۇلدا يېتەكچىلىك قىلىش مۇلازىمىتىنى قانات يايدۇرۇش كېرەك. مۇتەخەسىسلەرنى توردا تەربىيەلەش، يېتەكچىلىك قىلىش، مەسىلىگە جاۋاب بېرىشنى قانات يايدۇرۇشقا تەشكىللەش، يېزا ئىگىلىك تېخنىكىلىرىنى زۆرۈر بولغان نەق مەيدان يېتەكچىلىكىنى قانات يايدۇرۇشقا تەشكىللەش كېرەك. كۆلەملىك سۈبېيكتلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشتا ئادەم ئىشلىتىش قېنىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشغا ياردەم بېرىپ، يەر ئوبوروتى توختامىنى ئىمزالاش، داۋاملىق ئىمزالاش قاتارلىقلارنى ياخشى قىلىش كېرەك. رايون ئاتالاپ ماشىنا بىلەن تېرىقچىلىق قىلىش، ماشىنا بىلەن ئۇرۇق سېلىشنى ياخشى تەشكىللەپ، يۇقىرى سۈپەت، يۇقىرى ئۈلچەمدە ئەتىيازلىق ئۇرۇق سېلىش ۋەزىپىسىنى تاماملاش كېرەك. دېھقان ئىشلەمچىلىرنى ئىش ئورنىغا قايتىپ ئىشنى ئەسىلىگە كەلتۈرۈشكە تەشكىللەش ۋە ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىشىغا يېتەكچىلىك قىلىش داۋاملىدا، نامراتلىقتىن قوتۇلدۇرۇش ئۆتكىلگە ھۇجۇم قىلىش ۋەزىپىسىنى تاماملاشنى خىزمەتلەرنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىپ، نامرات ئاھالىلەرنى ئالدىن ئويلىشىش كېرەك.

«كۆرسەتمە»دە مۇنۇلار تەكىتلەندى: ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىشىدىكى يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرى تەمىناتىنى كاپالەتلەندۈرۈپ، يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرى كارخانىلىرىنىڭ ئىشنى، ئىشلەپچىقىرىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشگە تۈرتكە بولۇپ، ئىشنىڭ يۇرۇشۇش سەۋىيەسىنى ئۆستۈرۈپ، بازار تەمىناتىنى ئاشۇرۇش كېرەك. يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرىنى كەنتلەرگە، ئائىلىلەرگە يەتكۈزۈشنى ئالغا سىلجىتىپ، «نۇقتىدىن نۇقتىغا» بولغان تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىدىغان ترانسپورت يېشىل يولىنى بەرپا قىلىپ، دۇكانلارنىڭ تىجارەتنى ئىمكانقەدەر بالدۇر تەرتىپلىك ئەسلىگە كەلتۈرۈش كېرەك. يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرى بازىردىنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ساختا، ناچار يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرىنى ياساش، سېتىش، باھانى ئۆستۈرۈۋېلىش قاتارلىق قانۇنغا خىلاپ، قائىدىگە خىلاپ قىلمىشلارغا قاتتىق زەربە بېرىش كېرەك. ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئاپەت زىيىنىنى ئازايتىشنى ئىلمىي ياخشى تۇتۇش كېرەك. ئېتىز ـ ئېرىق سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئەتىيازلىق ئېتىز ـ ئېرىق، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ۋە يۇقىرى ئۆلچەملىك ئېتىز ـ ئېرىقلارنى ئىمكانقەدەر تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە تۈرتكە بولۇش كېرەك. تەبىئىي ئاپەتتىن ساقلىنىپ، كۆزىتىش ـ ئاگاھلاندۇرۇشنى كۈچەيتىپ، سوغۇقتىن مۇداپىئەلىنىش، ئۇششۇكتىن ساقلىنىش ۋە ھۆلچىلىكتىن مۇداپىئەلىنىش، قۇرغاقچىلىقتا تاقابىل تۇرۇش تەييارلىقىنى ياخشى قىلىش قىلىشى كېرەك.

«كۆرسەتمە»دە مۇنۇلار تەكىتلەندى: ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىشىدىكى يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرى تەمىناتىنى كاپالەتلەندۈرۈپ، يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرى كارخانىلىرىنىڭ ئىشنى، ئىشلەپچىقىرىشنى ئەسلىگە كەلتۈرۈشگە تۈرتكە بولۇپ، ئىشنىڭ يۇرۇشۇش سەۋىيەسىنى ئۆستۈرۈپ، بازار تەمىناتىنى ئاشۇرۇش كېرەك. يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرى كەنتلەرگە، ئائىلىلەرگە يەتكۈزۈشنى ئالغا سىلجىتىپ، «نۇقتىدىن نۇقتىغا» بولغان تەمىنلەشكە كاپالەتلىك قىلىدىغان ترانسپورت يېشىل يولىنى بەرپا قىلىپ، دۇكانلارنىڭ تىجارەتنى ئىمكانقەدەر بالدۇر تەرتىپلىك ئەسلىگە كەلتۈرۈش كېرەك. يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرى بازىردىنى نازارەت قىلىپ باشقۇرۇشنى كۈچەيتىپ، ساختا، ناچار يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرىنى ياساش، سېتىش، باھانى ئۆستۈرۈۋېلىش قاتارلىق قانۇنغا خىلاپ، قائىدىگە خىلاپ قىلمىشلارغا قاتتىق زەربە بېرىش كېرەك. ئاپەتنىڭ ئالدىنى ئېلىش، ئاپەت زىيىنىنى ئازايتىشنى ئىلمىي ياخشى تۇتۇش كېرەك. ئېتىز ـ ئېرىق سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشىنى كۈچەيتىپ، ئەتىيازلىق ئېتىز ـ ئېرىق، سۇ ئىنشائاتى قۇرۇلۇشى ۋە يۇقىرى ئۆلچەملىك ئېتىز ـ ئېرىقلارنى ئىمكانقەدەر تېز ئەسلىگە كەلتۈرۈشكە تۈرتكە بولۇش كېرەك. تەبىئىي ئاپەتتىن ساقلىنىپ، كۆزىتىش ـ ئاگاھلاندۇرۇشنى كۈچەيتىپ، سوغۇقتىن مۇداپىئەلىنىش، ئۇششۇكتىن ساقلىنىش ۋە ھۆلچىلىكتىن مۇداپىئەلىنىش، قۇرغاقچىلىقتا تاقابىل تۇرۇش تەييارلىقىنى ياخشى قىلىش

(بېشى 1 ـ بەتتە)

شۇ كۈنى، بىكتۈەن 2 ـ شىسىنڭ باش ئەگىم شەھىردىكى شىنشۈك توقۇمچىلىق چەكلىك شىركىتىدە، كونا خىزمەتچى غوجىھاشىم ئەخمەت ماشىننى باشقۇرغاچ، يېڭى خىزمەتچىلەرگە تېخنىكا ئۆگىتىۋاتاتتى، ئىشتىن چۈشكەندىن كېيىن ئۇ يەنە دېزىنفېكسىيەچىگە ماسلىشىپ ياتاقلارنى دېزىنفېكسىيەلەش خىزمىتىنى ئىشلەيدۇ. بىكار تۇرالمايدىغان ئۇ خىزمەتدىشىغا مۇنداق دېدى: «مەن ئالدىراش يۇرۇشنى ياخشى كۆردۈم، ئۆيدە تۇرغان بىر ئايدىن كۆپىرەك ۋاقىتتا، ھەر كۈنى ئىشلەشنى ئارزۇ قىلىپ كەلدىم، ئىش ئورنۇمغا قايتىپ كەلگەندىن كېيىن كەيىياتىم بەك ياخشى بولۇپ كەتتى».

غوجىھاشىمنىڭ ئۆيى كېرىيە ناھىيەسىنىڭ شەنبە بازار بازىرى سكىداشمان كەنتىدە بولۇپ، ئۇ خوتۇنى بىلەن شىنشۈك توقۇمچىلىق چەكلىك شىركىتىدە ئىشلەيدىكەن، ئەر ـ خوتۇن ئىككىيلەن ھەر ئايدا 6000 يۈەندىن ئارتۇق كىرىم قىلىدىكەن. 2 ـ ئاينىڭ 26 ـ كۈنى، كېرىيە ناھىيەلىك ھۆكۈمەتنىڭ تەشكىللەپ ئورۇنلاشتۇرۇشى بىلەن، ئەر ـ خوتۇن ئىككىيلەن ئىش ئورنىغا قايتىش مەخسۇس ئاپتوموبىلغا ئولتۇردى. يولدا ئىككىيلەن ئىش ئورنىغا قايتقاندىن كېيىن چوقۇم خىزمەتنى ياخشى ئىشلەپ، تېخنىكا سەۋىيەسىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈپ، بۇلتۇرقىدىن كۆپىرەك كىرىم قىلىشنى مەسلىھەتلەشتى.

ئېتىزدا ئەتىيازلىق تېرىلغۇغا ئالدىراش

بۇ بىرنەچچە كۈندە، ئېتىز ـ ئېرىق باشلىرى ئالدىراشچىلىققا چۆمدى.

3 ـ ئاينىڭ 3 ـ كۈنى ئىللىق باھاردا، يېڭىشەھەر ناھىيەسىنىڭ ھاراپ يېزىسى ئۆستەڭبويى كەنتىدىكى كەنت ئاھالىلىرى مېۋىلىك دەرەخلەرنى پۈتاش، ئۇلاش، ئوغۇتلاش، يەر تۈزلەش ئىشلىرىنى قىلىۋاتاتتى، قوش يوپۇق يېپىپ تاۋۇز تېرىشقا تەييارلىق قىلىش ئۈچۈن ئېتىزلىقتا قىر سېلىۋاتقان كەنت ئاھالىسى قادىر قۇربان ئۆزىگە ئىشەنگەن ھالدا مۇنداق دېدى: «بۇلتۇر ئىككى مو يەرگە تاۋۇز تېرىپ 3500 يۈەن كىرىم قىلغانىدىم، بۇ يىل تېخىمۇ تەجرىبىگە ئىگە بولدۇم، كىرىمىم چوقۇم بۇلتۇرقىدىن ئاشىدۇ».

ئۆستەڭبويى كەنتى پارتىيە ياچېيكىسىنىڭ شۇجىسى ئالىم ھەسەن مۇنداق دېدى: «چاغاندىن كېيىن، كەنت پارتىيە ياچېيكىسى كەنت ئاھالىلەر كۆرۈۋېيىسنى بىرلىك قىلىپ، بىرتۇتاش ئۇغۇتلاش، يەر تۈزلەش قاتارلىق ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ۋە تېرىلغۇغا تەييارلىقنى ياخشى قىلىپ، يېزا ئىگىلىكى ئەشىيالىرىنى ۋاقىتدا تۆۋەنگە چۈشۈپ، ماشىنىلارنى تەكشۈرۈپ رېمونت قىلىپ ۋە تەڭشەپ، مۇۋاپىق پەيتتە ئەتىيازلىق يەر تۈزلەش، ئەتىيازلىق يوپۇق يېپىشنى قانات يايدۇرۇشى كېرەك. ھەرقايسى جايلار ئەتىيازلىق سۈغىرىشقا ئىشلىتىلىدىغان سۈنى ياخشى ئورۇنلاشتۇرۇپ، سۈغىرىش، سۇ چېقىرىش ئەسلىھەلىرىنى مۇكەممەللەشتۈرۈشنى تېزلىتىپ، ئەتىيازلىق سۈغىرىشقا ئىشلىتىلىدىغان سۈغا كاپالەتلىك قىلىشى كېرەك. ئېغىر، چوڭ كېسەللىك، ھاشارات زىيىنىنىڭ ئالدىنى ئېلىپ ـ تىزگىنلەپ، بۇغداينىڭ يوللۇق دات كېسىلى ۋە قىزىل پاختىلىشىش كېسىلىنى كۆزىتىش ـ تەكشۈرۈش، ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەشنى كۈچەيتىش، بولۇپمۇ، ئوتلاقتىكى ئاچ تۈن پەرۋانىسىنى رايونغا ئايرىپ ئالدىنى ئېلىش ـ تىزگىنلەشنى ياخشى ئىشلەش كېرەك. ئىجادىي ئۇسۇلدا يېتەكچىلىك قىلىش مۇلازىمىتىنى قانات يايدۇرۇش كېرەك. مۇتەخەسىسلەرنى توردا تەربىيەلەش، يېتەكچىلىك قىلىش، مەسىلىگە جاۋاب بېرىشنى قانات يايدۇرۇشقا تەشكىللەش، يېزا ئىگىلىك تېخنىكىلىرىنى زۆرۈر بولغان نەق مەيدان يېتەكچىلىكىنى قانات يايدۇرۇشقا تەشكىللەش كېرەك. كۆلەملىك سۈبېيكتلارنىڭ ئىشلەپچىقىرىشتا ئادەم ئىشلىتىش قېنىن بولۇش مەسىلىسىنى ھەل قىلىشغا ياردەم بېرىپ، يەر ئوبوروتى توختامىنى ئىمزالاش، داۋاملىق ئىمزالاش قاتارلىقلارنى ياخشى قىلىش كېرەك. رايون ئاتالاپ ماشىنا بىلەن تېرىقچىلىق قىلىش، ماشىنا بىلەن ئۇرۇق سېلىشنى ياخشى تەشكىللەپ، يۇقىرى سۈپەت، يۇقىرى ئۈلچەمدە ئەتىيازلىق ئۇرۇق سېلىش ۋەزىپىسىنى تاماملاش كېرەك. دېھقان ئىشلەمچىلىرنى ئىش ئورنىغا قايتىپ ئىشنى ئەسىلىگە كەلتۈرۈشكە تەشكىللەش ۋە ئەتىيازلىق تېرىلغۇ ئىشلەپچىقىرىشىغا يېتەكچىلىك قىلىش داۋاملىدا، نامراتلىقتىن قوتۇلدۇرۇش ئۆتكىلگە ھۇجۇم قىلىش ۋەزىپىسىنى تاماملاشنى خىزمەتلەرنىڭ مۇھىم نۇقتىسى قىلىپ، نامرات ئاھالىلەرنى ئالدىن ئويلىشىش كېرەك.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ئۇنۇقان باھالاشتا مايىل بولۇش سىياسىتىنى يولغا قويۇش، ئىش ئورنىغا تەكلىپ قىلىشتا مايىل بولۇش سالمىقى ۋە كادىرلارنى تەكشۈرۈپ پەرقلەندۈرۈپ ئىشلىتىش سالمىقىنى ئاشۇرۇش كېرەك

قاتارلىقلار.

«ئۇقتۇرۇش»تا مۇنۇلار تەلەپ قىلىندى: بىرىنچى سەپتىكى تىببىي خادىملارنىڭ خىزمەت، تۇرمۇشىغا كاپالەتلىك قىلىشنى يەنمۇ كۈچەيتىش كېرەك؛ بىخەتەر، مۇقىم بولغان كەسپ بىلەن شۇغۇللىنىش مۇھىتى يارىتىپ، بېكىتىلگەن داۋالاش ئاپپاراتلىرى، قىزىتما ئامبۇلاتورىيەسى، ئايرىۋېتىش سورۇنلىرى قاتارلىق نۇقتىلىق ئورۇنلارنىڭ بىخەتەرلىكىنى قوغداش خىزمىتىنى كۈچەيتىش كېرەك. بىرىنچى سەپتە قۇربان بولغان تىببىي خادىملارنى تەقدىرلەشنى ياخشى ئىشلەش، بىرىنچى سەپتىكى ئىلغار تىببىي خادىملارنى باھالاش ـ تەقدىرلەشنى قانات يايدۇرۇش، مۇنەۋۋەرلەرنى باھالاش نىسبىتىنى ئۆسۈتۈرۈش، ئىلغار تىپلارنى تەقدىرلەش كېرەك.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ئۈنۈمىي ئۇقتۇرۇشتا مۇنداق تەلەپ قىلىندى: ئىبلان قىلىنغان كۈندىن باشلاپ پۈتۈن مەملىكەتتە يۇقۇم تۇگىگىچە بولغان مەزگىلدە، ياۋايى ھايۋانلار ھەم ئۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرى سودىسى ئومۇمىيۈزلۈك مەنئى قىلىنىدۇ.

دۆلەت ۋە ئاپتونوم رايون دەرىجىلىك نۇقتىلىق قوغدىلىدىغان ھەم دۆلەت قوغدايدىغان پايدىلىق بولغان ياكى مۇھىم ئىقتىسادىي، ئىلمىي تەتقىقات قىممىتىگە ئىگە ياۋايى ھايۋانلارنى ئوۋلاش، ئۆلتۈرۈش مەنئى قىلىنىدۇ. زەھەرلىك دورا، دېھقانچىلىق دورىسى، ئوقيا، پارتلاتقۇچ، توك سوقتۇرغۇچ ياكى ئېلېكترونلۇق ئالداپ تۇتۇش قۇرۇلمىسىنى ئىشلىتىپ، ھەمدە ئوۋ قاپقىنى، ئوۋ قىسمىقى، ئۆزى ياسىۋالغان ملتىق، ئوۋ ملتىقى، قارا ملتىق قاتارلىق قورال، ئۈسكۈنىلەرنى ئىشلىتىپ ئوۋ ئوۋلاش مەنئى قىلىنىدۇ، كېچىدە يورۇتۇپ ئوۋ ئوۋلاش، يوقىتىش خاراكتېرلىك قورشاپ ئوۋلاش، ئۇۋۇسىنى ۋەيران قىلىش، ئوت ھۇجۇمى، ئىسلاش، تور بىلەن تۇتۇش، قاتاناش قوراللىرى بىلەن قوغلاش قاتارلىق ئۇسۇللار بىلەن دۆلەت نۇقتىلىق قوغدايدىغان ياۋايى ھايۋانلارنى ئوۋلاش مەنئى قىلىنىدۇ. ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ماكانىدا قوش تۇخۇمى تېرىش، كۆپەيىدىغان جايىغا بۇزغۇنچىلىق قىلىش قاتارلىق قىلمىشلار مەنئى قىلىنىدۇ.

دۆلەت نۇقتىلىق قوغدايدىغان ياۋايى ھايۋانلار ۋە ئۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى سېتىۋېلىش، توشۇش، سېتىش، ئەتكەس قىلىش، ئېلىپ يۈرۈش، ئەۋەتىش مەنئى قىلىنىدۇ. دۆلەت نۇقتىلىق قوغدايدىغان ياۋايى ھايۋانلار ۋە دۆلەت نۇقتىلىق قوغدىمايدىغان ياۋايى ھايۋانلار ھەم ئۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىدىن ياسالغان يېمەكلىكلەرنى ئىشلەپچىقىرىش، تىجارەت قىلىش، ئىشلىتىش مەنئى قىلىنىدۇ. قانۇنسىز سېتىۋېلىنغان دۆلەت نۇقتىلىق قوغدايدىغان ياۋايى ھايۋانلار ۋە ئۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى ئىستېمال قىلىش مەنئى قىلىنىدۇ. تور سودا سۈپىسى، تاۋار سودا بازىرى قاتارلىق سودا سورۇنلىرىنىڭ ياۋايى ھايۋانلار ۋە ئۇلارنىڭ مەھسۇلاتلىرىنى قانۇنغا خىلاپ سېتىش، سېتىۋېلىش، پايدىلىنىش ياكى ئىشلىتىش چەكلەنگەن ئۇۋ قوراللىرى بىلەن تەمىنلەش سودا مۇلازىمىتى مەنئى قىلىنىدۇ.

ياۋايى ھايۋانلارنى قوغداش ـ باشقۇرۇش نىزامىغا خىلاپ قىلمىشلارنى قانۇن بويىچە قاتتىق تەكشۈرۈپ بىر تەرەپ قىلىش، قىلمىشى ئېغىرلىرىنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقىنى سۈرۈشتۈرۈش كېرەك.

ئومۇمىي ئۇقتۇرۇشتا مۇنۇلار كۆرسىتىلدى: ياۋايى ھايۋانلار مەھۇرىي باشقۇرۇش خادىملىرىنىڭ قانۇن بويىچە ۋەزىپە ئىجرا قىلىشغا توسقۇنلۇق قىلغان، رەت قىلغان ياكى زورلۇق بىلەن قارشىلىق كۆرسەتكەنلەرنى جامائەت خەۋپسىزلىكى ئورگىنى قانۇن بويىچە جازالايدۇ، قىلمىشى ئېغىر بولۇپ جىنايەت شەكللەندۈرگەنلەرنىڭ جىنايى جاۋابكارلىقى قانۇن بويىچە سۈرۈشتۈرۈلىدۇ.

مۇخبىرنىڭ ئىگىلىشىچە، بۇ قېتىم ئېلان قىلىنغان ئۇقتۇرۇش «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ جىنايى ئىشلار قانۇنى» «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئامانلىق ساقلاش ئىشلىرى بويىچە باشقۇرۇش ۋە جازالاش قانۇنى» «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ياۋايى ھايۋانلارنى قوغداش قانۇنى» «جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ قۇرۇقلۇقتا ياشايدىغان ياۋايى ھايۋانلارنى قوغداشنى يولغا قويۇش نىزامى» قاتارلىق قانۇن ـ نىزام ۋە ئەدلىيەلىك ئىزاھاتلارغا ئاساسەن تۈزۈلگەن.

(بېشى 1 ـ بەتتە)

ئىلمىي تەتقىقاتلاردا كۆرسىتىلىشىچە، يېقىنقى يىللاردىن بۇيان دۇنيانىڭ ھەرقايسى جايلىرىدا كۆرۈلگەن يېڭىدىن بايقالغان يۇقۇملۇق كېسەللىكنىڭ كۆپىنچىسى ھايۋانلار بىلەن مۇناسىۋەتلىك ئىكەن. ۋىروس ئەسلىدىنلا تەبىئەت دۇنياسىدا مەۋجۇت بولۇپ، ياۋايى ھايۋان پارازىت قۇرت ئىگىسىنىڭ كېسەل پەيدا قىلىپ ئۆلۈمنى كەلتۈرۈپ چىقىرىشى ناتايىن، لېكىن ئىنسانلارنىڭ ياۋايى ھايۋانلارنى يېيىشى ياكى ياۋايى ھايۋانلارنىڭ ياشاش ماكانىنى خورىتىشى تۈپەيلىدىن، بۇ خىل ۋىروسلارنىڭ ئىنسانلار بىلەن ئۇچرىشىش كۆلىمى زور دەرىجىدە ئېشىپ، ۋىروسنىڭ ياۋايى ھايۋانلاردىن ئىنسانلارغا تارقىلىشىغا شارائىت ھازىرلاپ بەردى، بۇنىڭ بىلەن ئاممىۋى سەھىيە بىخەتەرلىكىگە خەۋپ يەتتى. بۇ قېتىمقى ئۇشتۇمتۇت كەلگەن يېڭى تىپتىكى تاجسىمان ۋىروسلۇق ئۆپكە يالىقۇغا يۇقۇمى كىشىلەرگە، ئېغىر زىنگىنى باشقۇرالمىساق، جېنىڭنى سېلىپ بېرىدىغان، دېگەن ئاچچىق ساۋاق بەردى.

كىشىلەردە تەبىئەتتىن ئەيمىنىش تۇيغۇسى كەمچىل بولغانلىقتىن، غەلىتە نەرسىلەرنى كۆز ـ كۆز قىلىشتەك ساغلام بولمىغان روھىي ھالەت بار، ئۇلار ياۋايى ھايۋانلارنى تەپ تارتماستىن ئوۋلىغان، ئېلىپ ساتقان، قانغۇچە ھۇزۇرلانغان چاغ، ئەمەلىيەتتە دەل بىر مەيدان بالاينىڭىپەت فەلىمىگە ئۆزلىرى رېژىسسورلۇق قىلىپ ئۆزلىرى رول ئېلىۋاتقان چاغ بولدى. شۇڭا، 13 ـ نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 16 ـ قېتىملىق يىغىندا «قانۇنسىز ياۋايى ھايۋانلار سودىسىنى ئومۇمىيۈزلۈك چەكلەش، ياۋايى ھايۋانلارنى خالىغانچە يېيىشتەك ناچار ئادەتنى تۈگىتىش، ھەققىي تۇردە خەلق ئاممىسىنىڭ ھاياتى، ساغلاملىق بىخەتەرلىكىگە كاپالەتلىك قىلىش توغرىسىدىكى قارار» ئاۋازغا قويۇپ ماقۇللىنىپ، ياۋايى ھايۋانلارنى يېيىشنى ئومۇمىيۈزلۈك چەكلەش تۈزۈمى بېكىتىلدى، بۇ، ئېغىر، زور ئاممىۋى سەھىيە بىخەتەرلىكى خەۋپ ـ خەتىرىنى مەنبەدىن ئالدىنى ئېلىش ۋە تىزگىنلەشتە ئىنتايىن زۆرۈر. بۇ، ھەم ياۋايى ھايۋانلارنى قوغدىغانلىق، ھەم ئىنسانلارنىڭ ئۆزىنى قوغدىغانلىق.

ياۋايى ھايۋانلارنى خالىغانچە يېيىش بىر خىل نەزەر دائىرىسى تار رەزىل قىلمىش، بۇ خىل ناچار ئادەتنى جەزمەن تۈگىتىش كېرەك. ئەگەر ئەمدى تەبىئەتتىن ئەيمىنىشنى، تەبىئەتكە ھۆرمەت قىلىشنى، تەبىئەتنى قوغداشنى بىلمەسەك، جەزمەن تەبىئەت دۇنياسىنىڭ تېخىمۇ رەھىمسىز جازاسىغا ئۇچراپ قالىمىز.

(«سۆز ھەممىگە» ئىستونىغا ماقالە ئەۋەتىش پوچتا ساندۇقى: xjrbplb@126.com)

«نەشىۋت شەھىرىلىك ئانا» ۋۇخەندە تىببىي خادىملارنى خالسانە توشۇدى ـــ

سىز ھاياتلىقنى قوغداڭ مەن سىز ئۈچۈن مۇلازىمەت قىلاي

«يۇقۇم»غا قارشى جەڭدىكى ھېكايە

□ گېزىتىمىزنىڭ باينغولىن ئوبلاستى مۇخبىرلار پونكىتىدىن شېي شياۋيەن

2 ـ ئاينىڭ 26 ـ كۈنى، تور تاكسى ئايال شوپۇرنىڭ ۋۇخەندە تىببىي خادىملارنى ھەقسىز ئىشقا ئاپىرىپ ئەكېلىۋاتقانلىقى توغرىسىدىكى بىر بۆلەك سىن كورلا شەھىرى ئاھالىلىرىنىڭ ئۇنىددار دوستلار چەمبىرىكىدە كەڭ تارقالدى. بۇ سىن مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ خەۋەرلەر پروگراممىسىدىن ئېلىنغان، سىندىكى ئايال شوپۇرنىڭ ئىسمى خې مىڭرۇڭ بولۇپ، كورلىدىن كەلگەن.

خې مىڭرۇڭنىڭ ئىككى ئوغلى بولۇپ، چوڭ ئوغلى ئۆيلۈك ـ ئوچاقلىق بولۇپ بولغان. 2018 ـ يىلى، ۋۇخەندە ئالىي مەكتەپتە ئوقۇۋاتقان كىچىك ئوغلىغا قاراش ئۈچۈن، خې مىڭرۇڭ كورلىدىن ۋۇخەنگە كېلىپ، تور تاكسى شوپۇرى بولغان.

چاغاننىڭ ئالدىدا، خې مىڭرۇڭنىڭ كىچىك ئوغلى بالدۇرلا شىنجاڭغا قايتقان، خې مىڭرۇڭ ئۆزى يالغۇز ۋۇخەندە قېلىپ تاكسى ھەيدىگەن. 1 ـ ئاينىڭ 22 ـ كۈنى، تىببىي خادىملارنى خالسانە ئىشقا ئاپىرىپ ئەكېلىش ئۈچۈن تور تاكسىلىرى پىدائىي قوبۇل قىلىشقا باشلىغان، 49 ياشلىق خې مىڭرۇڭ ئىككىنچىلا دەرھال تىزىملاتقان.

«ۋۇخەندە يۇقۇم يۈزبەردى، مەن بىرىنچى سەپتىكى تىببىي خىزمەتچىلەرگە ئازراق ئىش قىلىپ بېرىشنى ئويلىدىم» دېدى 2 ـ ئاينىڭ 26 ـ كۈنى خې مىڭرۇڭ مۇخبىرنىڭ تېلېفون زىيارىتىنى قوبۇل قىلغاندا.

1 ـ ئاينىڭ 24 ـ كۈنى، خې مىڭرۇڭ تىببىي خادىملارنى خالسانە ئىشقا ئاپىرىپ ئەكېلىشنى باشلىۋەتتى. «ھەر كۈنى سەھەر سائەت 5تە ئورنۇمدىن تۇرۇپ، يۈز ـ كۆزۈمنى يۇيۇپ، تامقىمنى يەپ، سائەت 6لەردە ئۆيدىن چىقىمەن.» خې مىڭرۇڭ مۇنداق دېدى: يولغا چىقىشتىن بۇرۇن، شەخسىي مۇداپىئەنى ئىنچىكىلىك بىلەن ياخشى ئىشلەيمەن.

خې مىڭرۇڭ مۇنداق دېدى: «مېنىڭ ئاپىتوموبىلىمدا ئولتۇرغان تىببىي خادىملارنىڭ كۆپىنچىسى «90 ـ يىللاردا تۇغۇلغانلار»بولۇپ، مېنىڭ ئىككى بالامنىڭ يېشى بىلەن ئانچە پەرقلىنىپ كە